

Участие на НСИ в европейски програми и проекти

Бюлетин № 6, 2014-2015

Туининг проекти

Проекти на ЕК за осигуряване на експертна и консултантска помощ по специфични програми

Приключи Туининг проекта със статистическата служба на Македония

На 30 юни и 1 юли 2014 година в Скопие се проведе заключителна среща по туининг проекта „Подпомагане на статистическата служба на Македония за изграждане на капацитет и хармонизиране на статистическата дейност със стандартите на ЕС“, стартирал през 2012 година. На срещата бяха представени и обсъдени постигнатите резултати по всички компоненти. Страни по проекта са Федералната статистическа служба на Германия (водещ партньор) и Статистическата служба на бившата югославска република Македония. Младши партньор е Статистическата служба на Дания, а с експерти участваха България, Чешката република и Франция. Общата стойност на проекта е 1.2 милиона евро с продължителност от 24 месеца. Националният статистически институт участва в изпълнението на дейностите по проекта с шест души експерти, които реализираха 11 мисии в областта на националните сметки, статистиката и сметките за околната среда, транспорта, културата и здравеопазването. Бяха осъществени 14 дейности, свързани с реализацията на проекта, като по време на заключителния семинар НСИ получи висока оценка за оказаната подкрепа на

македонските колеги както от водещия партньор, така и от бенефициента.

Обучение на делегация от Комитета по статистика на Република Казахстан в областта на преброяване на населението

Стр. | 2

Туининг проект

От 1 до 5 юни 2015 година НСИ бе домакин на визита от Комитета по статистика на Република Казахстан. Посещението е в рамките на Туининг проект, финансиран от Световната банка, и изпълняван от Федералната статистическа служба на Германия, по който бенефициент е Комитетът по статистика на Казахстан. Целта на проекта е да се придобият теоретични и практически познания за извършване на подготвителната и основната работа по организиране и провеждане на Преброяване 2020 г. в Казахстан на базата на опита на напредналите в тази област страни. По време на посещението експерти от централното управление на НСИ и ТСБ-Варна проведоха обучение и запознаха казахстанските си колеги с българския опит в областта на преброяването на населението. Основните акценти в обучението бяха: законодателната рамка на преброяването; организация, провеждане и методология; методи на регистрация на данните; ИС „Преброяване 2011“ - автоматизация на процесите; актуализация на статистическия регистър на лицата с данни от преброяването; ИС „Демография“ - основно средство за производство на текуща демографска статистика и качество и разпространение на данните от преброяването. Двустранната среща ще допринесе за активизиране на сътрудничеството в областта на статистиката и за по-нататъшното развитие на добрите отношения между двете институции.

НСИ започна втори Туининг проекта с Република Азербайджан

Туининг проект

На 23 септември 2015 година стартира изпълнение на туининг проект AZ/14/ENP/ST/32 „Подкрепа за Държавния статистически комитет в хармонизацията на Националната статистическа система на Република Азербайджан в съответствие с европейските стандарти“. Проектът се реализира с безвъзмездна субсидия на Европейския съюз от консорциум с участието на Федералната статистическа служба на Германия - ДЕСТАТИС (водещ партньор от държава членка), и Националния статистически институт на България (младши партньор от държава членка). Бенефициент е Държавният статистически комитет на Република Азербайджан. Проектът е със срок на изпълнение 24 месеца, а общата му стойност възлиза на 1 178 763 евро. В проекта участват и статистици от Словения, Чешката република, Дания, Латвия и Холандия. Г-н Арслан Ахмедов, главен експерт в отдел „Многосекторна и геостатистика“ е определен като постоянен туининг съветник. В продължение на две години той ще организира и координира на място в Баку цялостната дейност по изпълнение. Екипът на НСИ включва 11 души експерти и се оглавява от Сергей Цветарски, председател на НСИ, който в качеството си на младши ръководител на проекта участва в неговото цялостно управление. Водещи специалисти в областта на управление на качеството, ГИС, статистика на доходите и условията на живот, статистика на хората с увреждания и статистика на туризма участват в дейностите по проекта. Д-р Богдан Богданов, заместник-председател на НСИ, и г-жа Ирена Дудова, старши експерт в отдел „Многосекторна и геостатистика“ на НСИ, са ръководители на два от петте компонента.

Участие в мисии в рамките на TAIEX

Предоставяне на експертиза в областта на информационното общество

Стр. | 4

Участие в мисии в рамките на TAIEX

Във връзка с получено от Статистическата агенция на Косово искане за консултантска помощ, експерти от отдел „НИРД, иновации и информационно общество“ на НСИ проведеха обучение в областта на статистиката на информационното общество. Експертната мисия бе в периода 26 - 28 май 2015 г. в гр. Прищина. Целта на обучението е българските статистици да запознаят колегите си от Косово с българския опит при прилагането на европейското законодателство в областта на статистиката на информационното общество. По време на визитата експертите г-жа Ваня Желева и г-жа Мая Папазова изнесоха презентации, свързани със събирането на данни, прилаганата методология, обработката и разпространението на резултатите от изследванията. Посещението на статистици от Националния статистически институт на България в Статистическата агенция на Косово и резултатите от него ще бъдат добра основа за по-нататъшно развитие на двустранните отношения между двете институции. Визитата се финансира чрез инструмента на ЕК за прилагане на достиженията на Общностното право - TAIEX, в рамките на който се предоставя краткосрочна техническа помощ под формата на семинари, посещения с цел обучение и експертни мисии.

Предоставяне на експертиза в областта на ненаблюдаваната икономика

Участие в мисии в рамките на TAIEX

В периода от 6 до 14 юни 2015г. експерти от НСИ взеха участие в мисия за предоставяне на консултантска помощ в областта на оценката на ненаблюдаваната икономика по покана на Министерството на икономическото развитие и търговията на Украйна.

Основната цел на мисията бе оказване на експертна помощ за оценка на тенденциите и промените в областта на ненаблюдаваната икономика, в т.ч. запознаване с добрите практики в ЕС относно методите за оценка на нивото на развитие на ненаблюдаваната икономика, обмяна на опит за въвеждането на мерки за нейното ограничаване и излизането ѝ „на светло“. По време на визитата г-жа Елка Атанасова, директор на дирекция „Макроикономическа статистика“ и г-жа Елена Бакалова, държавен експерт в отдел „Нефинансови национални сметки“ представиха основният подход на изчерпателност, честотата на преразглеждане на квотите за изчерпателност, настоящата ситуация в съставянето/записването на ненаблюдаваната икономика в България.

Посещения с цел обучение и консултации

Посещения с цел обучение и консултации

През 2014 и 2015 година Националният статистически институт продължи успешното сътрудничество с експертите от Статистическата служба на бившата югославска република Македония. Експерти от НСИ оказаха техническа помощ под формата на обучение и консултации, организирани съвместно със Статистическата служба на бившата югославска република Македония в рамките на Инструмента за предприсъединителна помощ (IPA 2012). Бяха проведени мисии в следните области:

Експертна мисия в областта на доходите и условията на живот

В периода 20-22 януари 2014 година български експерти проведоха обучение на македонските си колеги в областта на доходите и условията на живот (SILC). На него д-р Десислава Димитрова - главен експерт в отдел „Статистика на доходите, разходите на домакинствата и

качеството на живот”, и г-жа Цвета Цонкова - старши експерт в същия отдел представиха особеностите при прилагането на Регламент (ЕО) № 1177/2003 на Европейския парламент и на Съвета, отнасящ се до статистическите данни на Общността за доходите и условията на живот (EU-SILC) и по-конкретно с опита на НСИ при провеждане на изследването „Статистика на доходите и условията на живот”. Македонските статистици се запознаха с методологията на изследването, ръководството за неговото провеждане, въпросниците, работата на анкетъорите и въвеждането на данните. Особено внимание бе отделено на формирането на целевите променливи (текущи и лонгитудинални), подготовката на файловете с данни и тяхното валидиране, както и на въпроси, свързани с правилата за анонимизация, предаването и разпространението на данните от изследването.

Експертна мисия в областта на околната среда

От 4 до 6 август 2014г. в Скопие се проведе обучение в областта на сметките в околната среда, на което експертите от НСИ запознаха македонските статистици с концептуалните въпроси на Регламент (ЕС) № 691/2011 на Европейския парламент и на Съвета и неговото прилагане; с основни категории екологични такси и гранични случаи; определяне на източници на данни за приходите от екологичните такси; дефиниране на методи за разпределение на екологичните такси от икономическите дейности и други. Обучението е финансирано от Инструмента за предприсъединителна помощ на Европейската комисия (IPA 2012).

Експертна мисия в областта на околната среда и екологичните такси

На 27 и 28 октомври НСИ бе домакин на обучение, в

Посещения с цел
обучение и
консултации

Посещения с цел обучение и консултации

Посещения с цел обучение и консултации

което експерти от дирекция „Макроикономическа статистика“ запознаха македонските си колеги с българския опит в областта на сметките в околната среда и екологичните такси. Обучението бе концентрирано в оценката на работата по разпределение на енергийните данъци чрез използване на таблици „Ресурс - Използване“ от националните сметки; разграничаване на дела на данъците за околната среда, плащани от нерезиденти; обсъждане на възможни инструменти за разпределение на данъците за транспорт, замърсяване и ресурси според Номенклатура А64; статистическо наблюдение на данъците за околната среда; възможни източници на административни данни за околната среда, свързани с данъците, и други. Срещата бе открита от заместник-председателя на НСИ д-р Богдан Богданов. Обучението на македонските експерти бе проведено от г-н Стефан Цонев, началник на отдел „Статистика на околната среда и енергетиката“, г-жа Румяна Иванова, държавен експерт в гореспоменатия отдел и г-жа Маргарита Цветкова, държавен експерт в отдел „Нефинансови национални сметки“.

Експертна мисия в областта на бюджетните разходи за НИРД

В периода 17-20 ноември 2014 година се проведе 4-дневна консултация с македонските статистици в областта на статистиката на бюджетните разходи за НИРД (GBAORD). Основните теми на обучението бяха: прилагането на Регламент (ЕС) № 995/2012 на Комисията в областта на статистиката на НИРД и неговото адаптиране към националното законодателство, НИРД по социално-икономически цели; националното изследване на НИРД - стратегия, методология, организация на изследването, метод и вид на изследването, използвана класификация, метод за събиране на данни, статистически единици,

Посещения с цел обучение и консултации

статистически инструментариум и докладване на качеството на данните от изследването и разпространение на данни. По време на обучението бяха направени препоръки към македонската статистика относно бъдещите стъпки за развитие на статистиката на бюджетните разходи за НИРД с оглед на пълната хармонизация с европейското законодателство.

Експертна мисия в областта на селското стопанство

На 8 и 9 декември 2014 година статистици от Статистическата служба на бившата югославска република Македония посетиха София с цел обучение в областта на сметките в селското стопанство и статистиката на цените в селското стопанство. То бе проведено от г-жа Гиргина Николова - началник на отдел „Статистика на селското и горското стопанство“ и г-жа Мария Йорданова - държавен експерт в същия отдел. Обучението обхваща следните основни теми: представяне на българския опит в областта на изготвянето на сметките в селското стопанство и статистиката на цените в селското стопанство; описание на потоците от данни; представяне на българския опит в тази област и използването на въпросник на Евростат; преглед на използваните административни данни в България и анализ на тяхната приложимост, включително тяхното качество и обхват.

Експертна мисия в областта на енергетиката

На 28 и 29 април 2015 година Националният статистически институт бе домакин на двудневно обучение, на което експерти от дирекция „Макроикономическа статистика“ запознаха македонските статистици с родния опит в областта на изследването на потреблението на енергия в домакинствата по вид на използването. Основните точки

Посещения с цел обучение и консултации

от обучението бяха посветени на: преглед на законодателството в областта; запознаване с анкетните карти и методите на изследване, използвани по време на проведения през 2010 г. проект „Разработване на детайлна статистика за потребление на енергия в домакинствата“; изготвяне на извадка на наблюдаваните домакинства; преглед на подготовения от македонските колеги въпросник и даване на мнения и предложения за подобряването му. Обучението на македонските експерти бе под ръководството на г-н Стефан Цонев, началник на отдел „Статистика на околната среда и енергетиката“, с участието на експертите по енергийна статистика и г-жа Росица Балъкова, държавен експерт в отдел „Статистика на условията на живот“. НСИ оказва експертна помощ на Държавната статистическа служба на бившата югославска република Македония в рамките на проект на Енергийната общност на тема „Усъвършенстване на провеждането на изследване за потреблението на енергия в домакинствата“.

Експертна мисия в областта на потребителските цени

В периода 22 - 25 юни 2015 г. в София се проведе четириднешно обучение, на което експерти от дирекция „Макроикономическа статистика“ запознаха македонските си колеги с българския опит в областта на статистиката на потребителските цени. Обучението обхваща следните теми: преглед и прилагане на законодателството в областта на статистиката на потребителските цени; създаване на пилотна система за производство на хармонизиран индекс на потребителските цени при постоянни равнища на данъците; създаване на система за компилиране на ХИПЦ на административните цени; експериментално приложение на концепцията на потребителските сегменти и стандартите на ХИПЦ за определени продукти; препоръки относно разработването на инвентаризация на източниците и методите за

Посещения с цел обучение и консултации

статистика на цените и практика за разпространение на информацията за ХИПЦ. Обучението на македонските експерти бе ръководено от г-жа Албена Данчева, началник на отдел „Статистика на потребителските цени и ППС“, с участието на експерти от отдела.

Експертна мисия в областта на Хармонизирания индекс на потребителските цени

Посещения с цел обучение и консултации

В края на месец март и началото на месец април, както и през септември 2015 година специалисти от НСИ консултираха в Скопие своите македонски колеги в областта на хармонизирания индекс на потребителските цени (ХИПЦ). Целта на консултациите бе да предоставят техническа подкрепа за подобряване на качеството и сравнимостта на македонския ХИПЦ и да представи ХИПЦ по постоянни данъчни ставки. Обученията бяха насочени в следните области: подготовка за изпълнение на Регламент 119/2013 на Комисията; предаване на македонските данни за ХИПЦ на Евростат; представяне на изискванията на Регламент 1114/2010 на Комисията относно минималните стандарти за качество на ХИПЦ, Регламент 1687/1998 на Комисията относно покритието на стоките и услугите и Регламент 1688/1998; представяне на българския опит в прилагането на Регламент 330/2009 на Комисията за обработка на сезонните продукти. В обучението взеха участие четирима експерта от отдел „Статистика на потребителските цени и ППС“. Мисиите са финансирани от Многонационалната програма за сътрудничество в областта на статистиката IPA 2012.

Оперативни програми

Проект „Управление на миграцията и нейното влияние в страните на Югоизточна Европа - международни дейности, насочени към изготвяне на стратегии, основани на доказателства” (SEEMIG)

Стр. | 11

Оперативни програми

НСИ беше домакин на четвъртата среща на партньорите по проекта „Управление на миграцията и нейното влияние в страните от Югоизточна Европа - международни дейности за изготвяне на стратегии, основани на доказателствата” (SEEMIG), която се проведе на 28 - 29 януари 2014 г. в София. В работната среща участваха партньорите по проекта от осемте страни (Австрия, България, Унгария, Италия, Румъния, Сърбия, Словакия и Словения). Присъстваха както представители на националните статистически институти, така и изследователи от Института за демографски изследвания (Унгария), Университета Тренто (Италия), Виенския университет и др. На нея НСИ представи системите за производство на данни за миграцията, а Министерството на труда и социалната политика представи темата за трудовата миграция в България. Срещата имаше за цел и да се проведе мониторинг на напредъка в изпълнението на Работните пакети (Концептуална рамка и дефиниране на миграцията; Подобряване на системите за производство на данни; Прогнози; Стратегии и повишаване на капацитета). На негова основа бе приет план за дейностите до края на проектния период.

От 20 до 22 октомври в гр. Будапеща, Унгария се проведе заключителната конференция по проекта. На нея бяха представени и разгледани стратегическите резултати от дейностите по проекта за развитие на транснационалната база данни и добри практики и институционален опит; националните и местни стратегии за събиране и използване на данни за миграцията и научният, социален аспект на проекта и отражението му

Оперативни програми

върху разработване на политики.

През ноември приключи успешно изпълнението на международния проект „Управление на миграцията и нейното влияние в Югоизточна Европа - транснационални дейности, насочени към осигуряване на доказателства стратегии“ (SEEMIG). Проектът, с продължителност 30 месеца, е финансиран от Оперативна програма за транснационално сътрудничество „Югоизточна Европа 2007 - 2013“. Ръководител и координатор е Централната статистическа служба на Унгария, а дейността е реализирана от Консорциум за партньорство с участието на институции и научноизследователски центрове от 8 страни от региона (Унгария, България, Румъния, Словения, Словакия, Сърбия, Австрия, Италия). България бе представена от НСИ и Областна администрация - Монтана. В резултат на проекта в Националния статистически институт бяха разработени следните основни документи: Исторически динамичен анализ на дългосрочните тенденции в миграцията, пазара на труда и човешкия капитал за периода 1950 - 2011 година; Доклад за Системата за производство на данни за миграцията в България; Подготвени и предоставени данни за базата данни на страните от Югоизточна Европа - население и демографски процеси, социални статистики, пазар на труда - данни от Наблюдението на работната сила, основни макроикономически показатели. Създадени са също и План за действие за усъвършенстване на системата за производство на данни за миграцията и човешкия капитал в България и Стратегия за подобряване/усъвършенстване на качеството на статистическите данни за миграцията.

Оперативни програми

Споразумение между Националния статистически институт и Министерството на регионалното развитие и благоустройството за сътрудничество по Норвежкия финансов механизъм

През 2014 г. продължи сътрудничеството между НСИ и Министерството на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ) за изпълнението на проекта „Български трансграничен диалог. Разработване на регионална база данни за трансгранично сътрудничество“. Проектът се финансира от Програма „Изграждане на капацитет и институционално сътрудничество“, финансирана чрез Норвежкия финансов механизъм 2009 - 2014 година. Дейностите са свързани с изграждане на статистически капацитет чрез обмен на опит и провеждане на срещи и дискусии между статистическите служби на Република България и съседните държави – кандидат - членки на ЕС (Турция, Сърбия и бившата югославска република Македония), както и Статистическата служба на Кралство Норвегия. Целите на проекта са подобряване на трансграничните връзки между институциите, позволяващо хармонизиране на методологията за генериране на по-голям обем трансгранични данни, привличане на чуждестранни инвестиции и квалифициран човешки ресурс. В София бяха проведени две работни срещи на участниците, на които бяха обсъдени показателите за измерване на устойчивостта на проектите за трансгранично сътрудничество в рамките на новия програмен период - 2014 - 2020 година. Понастоящем по проекта се събират и синхронизират статистически данни за граничните региони, като предстои те да бъдат интегрирани в онлайн платформа с отворен достъп, в която потребителите ще имат възможност за извличане и визуализиране на данни по различен начин според собствените си интереси, както и за допълване на страницата с информация, статистически данни, снимки и авторски материали, свързани с регионите.

На срещите за статистическо сътрудничество през

Оперативни програми

първата половина на 2015 година бяха обсъдени регионални данни по широк спектър статистически показатели и методологията за тяхното събиране, която ще бъде хармонизирана, за бъде съпоставима за целите на проекта. В резултат на усилената работа на статистическите институти на България, Турция, Македония и Сърбия и със съдействието на Норвежкия Баренцов секретариат успяха да се съберат съпоставими данни по 93 показателя. Бяха събрани статистически данни и метаданни за основни показатели в областта на демографската и социалната статистика, бизнес статистиката и статистиката на околната среда. Показателите са на ниво община, съответно за: България - Видин, Монтана, Перник, София, Столична, Кюстендил, Благоевград, Хасково, Ямбол, Бургас; Сърбия - Зайчар, Нишава, Бор, Пирот, Пчиня, Ябланица; Турция - Одрин, Киркларели; Македония - Североизточен регион, Източен регион, Югоизточен регион. През 2015 година се проведеха две обучения на журналисти относно това как да обработват и визуализират статистически данни. На среща между партньорите по проекта, проведена на 12 ноември 2015г. в София, бе представена онлайн платформата Patchwork Balkan (www.patchworkbalkan.org). Разработената по проекта онлайн платформа позволява на потребителите да извличат и визуализират различни социално-икономически, географски, демографски и други данни, свързани с трансграничните региони на страните партньори. Тя е достъпна за свободно ползване от широк спектър заинтересовани лица – граждани, журналисти, неправителствени организации, фирми, местни и национални власти. Данните от платформата ще позволят разработването на аналитични материали, които да отразяват информация за развитието на регионите.

Проектът „Български трансграничен диалог. Разработване на регионална база данни“ за трансгранично сътрудничество“ се изпълнява от

Министерството на регионалното развитие на България в партньорство с Норвежкия Баренцов секретариат. Стойността на проекта е близо 2.1 млн. лв. и е с продължителност 3 години (03.06.2013 – 03.05.2016).

Споразумения за субсидии на ЕК

Споразумения за субсидии на Европейската комисия, по които НСИ е бенефициент

През 2014 г. НСИ успешно приключи изпълнението на 9 проекта и продължи изпълнението на 18 европейски проекта, финансирани с целеви субсидии от Европейската комисия и съфинансирани от държавния бюджет и започнали в предходни години в областта на макроикономическата статистика, социалната статистика, бизнес статистиката и многоотрасловата статистика. Проектите са включени в Годишната програма на Евростат за 2014 г. и Програмата за модернизация на европейската статистика на предприятията и търговията (MEETS) и са в изпълнение на Регламент (ЕС) № 99/2013 на Европейския парламент и на Съвета относно Европейската статистическа програма за периода 2013 - 2017 година. В рамките на 2014 г. НСИ кандидатства по 15 нови проекта, които е предвидено да бъдат изпълнявани през периода 2014 - 2017 година.

Споразумения за субсидии на ЕК

За 2015 година Националният статистически институт има 12 приключени проекта, получили безвъзмездни средства от Европейската комисия. Продължават дейностите по десет проекта, чието изпълнение стартира предходни години. През годината започна изпълнението на 17 нови проекта в областта на околната среда, информационното общество, статистика на цените, регионална бизнес демография и други. Обобщена

таблица с проектите на НСИ по Споразумения за субсидия с ЕК за двете години можете да намерите на следния линк:

<http://www.nsi.bg/sites/default/files/files/pages/International/1.%20%D0%A2%D0%B0%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D1%86%D0%B0%201.pdf> .

www.nsi.bg

За контакти:

Национален статистически институт

Дирекция „Обща администрация“

Отдел „Планиране, проекти и координация“

София 1038, ул. „П. Волов“ № 2, тел. 00359 2 09857505

E-mail: info@nsi.bg